

350 **C O M M E N T . D . A M B R O .**

die iudicij palam fiet. Propter hoc ergo dicta sunt, ut sci-
ant huiusmodi grauiorē se causam habere præ cæteris.
Peior est enim qui se cum sit malus bonum ostendat, q
ille qui aperte est malus.

C A P V T VI.

 Votquot sunt sub iugo serui, dominos suos
omni honore dignos arbitrētur, ne nomē
domini & doctrina blasphemetur.) Ser-
uorum obsequijs domino deo gratias uult
referre. Cū em per dei disciplinam fidelia il-
lis exhibuerint seruitia, forte etiā ipsi huic
se subniciāt disciplinæ. ¶ Qui uero fideles habent dños,
nō contemnāt quia fratres sunt, sed magis seruiāt quia
fideles sunt & dilecti qui beneficiū percipiunt.) Si pphā
nis dominis seruiēdum tota sollicitudine imperat, quan-
tomagis fidelibus. Tunc enim probat se timori dei subie-
ctū, si fideli & temporali domino toto animo fuerit ob-
secutus. Nec cōtemnendū putet quia frater dicitur causa
communis fidei, quia magis corripiendus erit, qui fide-
lem dominum contemnendum putauerit. ¶ Hæc doce
& exhortare.) Doctrinā dominicā manifestari uult, ut
obtrectatores studeant, quia non est quod reprehenda-
tur in ea, cōsiderantes pariter quæ in sacris eoz sint oc-
cultata turpia & erubescant per quod inexcusabiles erūt.
¶ Si quis aliter docet nō acquiescit sanis sermonibus do-
mini nostri Iesu Christi, & huic quæ secundum pietatem
est doctrinæ, superbit autem & nihil sciens, sed languēs
circa quæstiones & pugnas uerborum ex quibus fit iniuria
contentiones, blasphemiae, suspicione, male confi-
ctiones hominum qui corrupti sunt mente & queritate ca-
ruerunt, existimantes quæstum esse pietatem & dei cul-
turam: discede ab huiusmodi.) Discrepantes à discipli-
na catholica spernendos præcipit maxime qui conuicti
& correpti acquiescere nolunt perturbatione mētis pra-
uæ, qui contentiōibus delectantur & pascuntur. Elatus
enim uinci se non patitur, quippe cum ad fauorem quæ-
rendum in conflictum prorūpat, quod à mansuetis & bo-

nis

nis uiris uitandum est. Contentio nunq; est sine lite, & parvū esset si lis sola oriretur, sed blasphemiae & inimicitiae quod à dei seruis alienum est. Ab his autem qui corrupti menre, ueritate priuati sunt, utile iudicatur. Dei em̄ culturam & pietatem quæstum existimant, non de futuro aliquid sperantes, sed quomodo in præsenti se transfigat prouidentes, sicut & mūdanæ sectæ quas cōstat propter præsentia lucra inuentas, non nesci⁹ quosdam hoc libenter audire, quod in hac uita florendū sit, ideoq; desistendū ab huiusmodi. (Est aut̄ quæstus magnus, pietas cū sufficientia.) Magnas diuitias & acquisitionem in eo dicit, si quis fidelis suo contentus sit. Pius enim & in semet ipso & cæteris est, qui misericordiam dei acquisitus ad futuram uitam, ad præsens sufficere sibi putat quod habet, non dubitans ex eoipso largiri. Omnis enim auarus impius est, & sibi & cæteris nocens. Nihil enim intulimus in hunc mundum, uerum quia ne auferre possumus quicquam. Habentes autem alimentum his contenti simus.) Frustra mortales homines copiæ studere & locupletes fieri uelle aperta uoce declarat, cum sciant nihil se proprium habere in mūdo. Cui rei proficit humana cupiditas, nisi quia ipsa sibi inimica existit? Nihil em̄ intulit mūdo, nihil auferre poterit. Quid sibi incutit sollicitudinem & querit congregare, talis hinc exicit qualis uenit. Quod etiam scribit Iob, & in sua passione fatur dicens: Nudus exiui de utero matris meæ, nudus reuertar in terram, sit nomen domini benedictum. Quod si auari non retinerent in pernitientia suam, pauci conderent quod pluribus possit proficere cum eorū ipsorum emolumento. Nam qui uolunt diuites fieri incident in tentationem & laqueum & desideria multa & inutilia & nocua, quæ demergūt homines in exitiū & interitū. Radix em̄ omnium malorum est auaricia quā quidā appetentes errauerūt à fide & inseruerūt se doloribus multis.) Nihil tam asperum tamq; perniciosum est q; si Ecclesiasticus, maxime qui in sublimi loco est diuitijs huius seculi studeat, quia non solum sibi ipsi, sed & cæteris

552 ~~COMMENT.~~ D. AMBRO.

Contrariam enim formam dat hominibus: necesse est eum multos imitatores eius existere ad perditionem. Quanto em̄ honorificentior ordine est, tanto magis suadet imitandū se, maxime in hac re quæ in ista vita proclivis est. Avaricia enim omnia mala potest admittere, ideo radix omnium malorum est, quia ut desideria sua explet quod impossibile est, & malicia & homicidia & obscenitatem, & quicquid sceleris est perpetrat, nec ad præsens secura, quia semper cupida, & in futuro dampna ta. ¶ Tu autem homo dei hæc fuge.) Abscidere se hominem dei ab hac hortatur & præcipit, ut hic securus sit, & in futuro præmii remuneretur diuinis. Non enim im merito coronandus est, qui hanc spernit quæ multis suadet. ¶ Sequre autem iusticiam, pietatem, fidem, charitatem, patientiam, tranquillitatem animi. Certa bonū certamen fidei, apprehende uitam æternam ad quam uocatus es, & confessus es bonā confessionem coram mul tis testibus.) Quoniam avaricia res iniqua est, hominē dei ut ab hac dissentiat, iustitiam sequi iubet atq; pictatam & alia quæ memorat. Non enim poterit hanc evita re nisi his adhaeserit quæ avaricie aduersa sunt. Quomo do autem fieri potest, ut avarus fidelis fit, qui operibus negat quod uerbis fateri uidetur? Vnde autē amator fra ternitatis cuius manus sunt aridæ? quomodo uero patiens qui semper ad aliena se tendit, aut quatenus quietē animi possit habere, qui die noctuq; auditate cupiditas incenditur? Sed quia ab homine dei Timotheo iniq uitas hæc aliena erat, bonum certamen fidei aggredi iubetur. Idei enim uictoria est, cum omnia uitia & crimi na subiugantur, ut ad æternæ uitæ præmia ueniatur, cu ius confessio inter ipsa radimenta fidei teste interrogante & respondentे monimentis ecclesiasticis continetur. ¶ Præcipio tibi in conspectu dei qui uiuiscat omnia, & Christi Iesu qui testatus est sub Pontio Pilato bonam cōfessionem, ut serues mandatum immaculatum, irreprehensibile usq; in aduentum domini nostri Iesu Christi, quem suis temporibus ostendet beatus ille & solus potens

tens rex regnariū, & dñs dñnantum, qui solus habet immortalitatem & lumen habitans inaccessibile, quē uidit nemo hominū nec uidere potest, cui honor & potestas æterna, amen.) Magna uigilantia atq; prudenter p̄cepta dat rectori ecclesię. In huius enim persona totius populi salus cōsistit. Non sollicitus de cura Timothei tam circumspectus est, sed propter successores eius, ut exēplo Timothei ecclesię ordinationē custodirent, ipsi quoq; futuris formam tradentes à semetip̄is inciperent. Deniq; ut serues, iuquā, mandatū immaculatū usq; ad aduentū dñi nostri Iesu Christi: Quod sic astringit, ut corā deo & Christo hoc se mandare testetur. Et ut terrorē incutiat, passionem Christi memorat. Cuius pass. vniuersus reus neceſſe est fiat, qui hoc spēnit propter quod passus est Christus. Nec diem iudicij tacuit, quod p̄a destinato tempore futurū est dei nutu, quem solū beatū & potentem regē regū & dñm pronunciat. Solus est em̄ ipse qui propriā & à nullo habet acceptā beatitudinem atq; potentiam, dominatū & regnū, nec non immortalitatem. Hac omnia habet pater, similiter & filius à patre. Lumen aut inaccessibile solius patris est, quia nulli unq; apparuit. Denique subiecit: Quem uidit nemo hominum nec uidere potest, non quia aliud lumen filij sit, quippe cum in psalmo scriptum sit: Et in lumine tuo uidebimus lumen, hoc est, lumen patris esse in filio, sed quia nemo uidet patrem, ac per hoc inaccessibile habitat lumen. Non est enim ordo alicui uidendi patrem, nisi Christo qui deo est, hic uidit deum. Filius autem, quia omnia ipse agit & apparere dicitu & uiderit. Illud ergo peculiare patris est quod supradictum est, cui honor & potestas æterna amen, hoc est uerum. q̄ Diuitibus huius seculi p̄cepte non superbæ sapere, neque sperare in incerto diuitiarum, sed in deo uiuo qui p̄fstat nobis omnia abundantē ad fruendum in uoluntate operum bonorum, diuites esse factis bonis, faciles ad impertiendum, communicatores, thesaurizare si-
Psal. 25

sibi fundamentum bonum in futurum, ut apprehendat ueram uitam.) Vera uita illa est quā speramus futurā, quae non occasu, non temporibus terminatur. Aeterna est enim, merito uera appellatur. Hæc enim præsens imago uitæ est, non ueritas. Et quia imago non omnino innatas est, in hac uita illa acquiritur, & ut ad illam festinaretur, ex imagine q̄ præcellat ueritas addiscitur, quæ neq; superbia, neq; spe diuiniarum attingitur, sed humilitate & spe dei qui hanc promisit. In ipso enim sperandum est, quia ipse præstat quæ usibus sunt necessaria, nō in ipsis copijs, sed in autore earum. Quæ enim spes uideatur in re caduca atq; incerta, quippe cum aliquati ex his discendant, qui autem in his manere uidentur, nullum lumen ex his capiunt in futurū, sed damnum, nisi cum indigentibus partiantur. Neq; enim aeternæ sunt, ut future uitæ preponantur. Sic superbos faciunt quasi immortalitatē polliceantur. Resurrectionis exemplum habemus in Christo & à multis. Non sic diligitur Christus sicut diuitiæ quarum nullum exemplum uidetur quod aliquem à morte liberarunt. Christus nos redemit non diuitiæ. Ipse em̄ futuræ uitæ instar ostendit ut his omnibus spiritis ipsum sequamur, ut ad immortales & cælestes diuitias ueniamus. Quare hoc nisi debemus, ut bonis factis diuities simus, & his terrenis copijs spiritales diuitias acquiramus. Seminemus in terra ut metamus in cælis, ubi thesaurus collocatur aeternus. ¶ **T**imothee commendatum custodi, deuitans prophanas uocum nouitates & oppositiones fallaces nominis scientiæ, quam quidā prominentes circa fidem exciderunt. **G**ratia tecum.) Eadē admonet, ut ea quæ supradicta sunt seruentur, contraria aut religioni euitanda quæ nomen tantum scientiæ usurpat, fallaces in professione ut decipient simplices. Fidem enim simulant à qua exciderunt ut perfidiam inferant. Et manu propria subscriptis dicens: **G**ratia tecum. Amen.

DIVI